

nes. Bligt at skaffe Bolig til husvilde ganske uden Hensyn til Fattighjælp. Den omhand-
 ler Opførelsen af Fattighuse, men Bestem-
 melsen om Forpligtelsen til at skaffe Bolig
 for husvilde er uafhængig af Fattigvæsenet.
 Den Mand, der kan godtgøre for Kommu-
 nen, at han er i Stand til at betale den paa
 Egnen almindelige Husleje, og oplyser, at
 han forøvrigt er husvild og ikke kan skaffe
 sig en Lejlighed, den Mand er Kommunen
 forpligtet til at skaffe en Bolig for en der
 paa Egnen passende Husleje, og om fornø-
 dent, hvis ikke en saadan Bolig findes, da
 at bygge for ham, det vil sige, saaledes at
 Kommunen bliver Ejer af Huset, at det bli-
 ver et Kommunehus, og et Kommunehus er
 ikke det samme som et Fattighus. Det er en
 Regel, der er staaet fast ved Loven af 4de
 Juli 1850. Dertil knyttede saa Tscherning
 i 1850 et Forslag, der gik ud paa nøje at
 bestemme Reglerne for den i Loven af 1850
 hjemlede Rettighed for husvilde og at ind-
 føre en Række Detailler om, paa hvilke Vil-
 laar han skulde kunne melde sig, og hvor-
 ledes der skulde bygges for ham. Jeg skal
 blot anføre som Eksempel paa, hvorledes
 Tidernes Udvikling og Fordringer til Livet
 ogsaa fra Landarbejdernes Side er steget
 siden da, at det, Tscherning stillede frem den
 Gang som en Fordring, der altsaa omtrent
 svarede til Tidens Krav, var det, at en
 Landarbejderfamilie skulde have 1 Stue uden
 Køkken, det vil altsaa sige, at Familien skulde
 have Ophold, Køkken, kort sagt alt i et og
 samme Rum. Det var Tidens Fordringer
 den Gang; jeg nævner det som Eksempel
 paa, hvilken overordentlig Udvikling der
 senere er foregaaet. Men disse Detailbe-
 stemmelser, som Tscherning den Gang fore-
 slog, der skulde tilføjes Loven af 1850, mødte
 Modstand her i Folketinget, idet man gjorde
 gældende, at Loven af 1850 var tilstrækkelig,
 og at man ikke kunde vise den Mistillid til
 Kommunerne, at man skulde forekrive dem
 Detailbestemmelser og Betingelser for Udfø-
 relsen af Lovens Hensigt. Det var staaet
 fast, at Kommunerne havde den Forpligtelse
 at skaffe Bolig til husvilde, eventuelt ved
 Opførelse af nye Bygninger, og det maatte
 man saa overlade til Kommunalbestyrelsen
 selv at gennemføre. Som Følge deraf blev
 Tschernings Forslag forkastet her i Tinget,
 og vi staa altsaa alene overfor den gældende
 Lov af 4de Juli 1850. Denne Lov er, som
 jeg gentagne Gange har sagt, saa overor-
 dentlig hjælden bleven anvendt, men jeg kan
 ikke undlade at henlede Opmærksomheden paa
 den; thi jeg tror, at der deri findes aldeles
 tilstrækkelig Rapsun paa de Tilhøjeligheder,
 der kunne siges at være til Stede i Retning

af at udsige Lejere af et Hus, være sig af
 den ene eller den anden Grund. Jeg tror,
 at gaar det op for Folkets Bevidsthed, hvad
 Loven af 4de Juli 1850 hjemler, vil paa-
 gældende Arbejdsgiver betænke sig to Gange,
 inden han udsiger en Tredste eller Lejer af
 sit Hus, idet han da veed, at han, som i
 Reglen er en større Skatteyder i Kommunen,
 kan komme til netop at bidrage flækkeligt til
 at skaffe den paagældende udsatte Husmand
 en ny Bolig. Jeg tror ogsaa dermed at
 have imødegaaet de Indvendinger, som ere
 fremsatte i Retning af, at man hermed skulde
 skaffe den afhængige Husmandsklasse endnu
 større Afhængighed ved at knytte den stærkt
 til de den af Kommunerne udlejede Havelodder.
 Jeg tror ikke, vi i den Henseende
 have noget at frygte for, og endnu mindre,
 naar det gaar op for Bevidstheden, hvad man i
 Birkeligheden i 1848 tænkte sig ved den
 senere udfomne Lov af 1850. I de enkelte
 Tilfælde, hvor der kunde blive Fare, idet
 en Lejer, der havde Brugen af en saadan
 af Kommunen udlagt Havelod, blev udsat
 af sin Bolig, og hvor der altsaa kunde
 blive Tale om at træffe Forholdsregler for
 at skaffe ham Bolig, er man nu henvist til
 ad privat Vej at søge Hjælpe midler i saa
 Henseende. Jeg tror, at man meget godt
 kan henvende sig til Kommunen med Klager
 i den Retning, og jeg vil sige, at dersom en
 Kommune blev tvungen til, i Henhold til
 Loven af 1850, at opføre en Bolig for en
 saadan husvild Lejer, vilde det være fuld-
 stændig naturligt, om der da byggedes paa
 den til ham udlagte Havelod, dersom den
 ellers egnede sig til Byggeplads, og jeg ser
 ikke, at der i Lovforslaget findes noget, der
 vilde hindre en saadan Anvendelse deraf, saa
 jeg er overmaade langt fra at tro, at der i
 dette Lovforslag skulde indeholdes det aller-
 fjærneste, som kunde stille de paagældende
 ugunstigere end nu, tværtimod vil han blive
 stillet gunstigere. Forøvrigt har ogsaa
 Spørgsmaalet om Bebyggelse af disse Havelodder
 været været Genstand for Forhandling, og
 man ser, at det har givet Anledning til
 Splid paa mange Kanter. Den Tscherningske
 Lov i sin Tid gik ud paa, at paa
 saadanne af Kommunen erhvervede Grunde
 skulde Beboerne kunne opføre et Hus, men
 ikke have Lov til at bruge det længere end
 30 Aar; saa skulde det rives ned og han
 kun have Erstatning for Materialerne til
 Nedbrudning. Den engelske Lov har en
 Række Detailbestemmelser derom; den for-
 byder, at der maa opføres egentlige Boliger
 paa disse Havelodder; man har kun Adgang
 til at opføre Arbejdsstuer, Svinestier,
 Hønseluse o. L., men da atter med den Ind-